

Dààr, waar de cypressen groeien door Paula

Dààr, waar de zware palmen, met hun dikke onregelmatig gevormde stammen huizen hoog staan, dààr, waar citroen en sinaasappel als 't ware voor 't grijpen hangen, de bloemenpracht overweldigd, de blauwe zee de kust omspoelt, dààr had hij genezing gezocht voor zijn bijna gesloopt lichaam.

„Die geregelde koors”, hoorde hij dokter van Dalen nog zeggen. „Heb je er wat voor over?”

„Wát voor over! 'k Heb er alles voor over gezond te worden, 'k ben toch nog pas even dertig! Alleen, ik heb 't geld niet, dat beetje kantoorgeld is niet voldoende.”

„Als je dààr eens probeerde iets te vinden. In Nice en Menton zijn zooveel kantoren, zooveel banken, je spreekt je talen als je moedertaal.”

't Was alsof hij het dokter van Dalen nog hoorde zeggen en toch, was het al niet maanden geleden, dat hij hier in Menton was aangekomen? En hóe was hij aangekomen, meer dood dan levend! Voor de goedkoopste had hij derde genomen. Een kussen en reisdeken, beweerde men op zijn kantoor was precies als tweede. En 't publiek dan, had hij nog even aangevoerd, wel wetend hoe de derde klasse in 't buitenland vol kooplui kon zitten.

„Publiek! publiek!”, hoorde hij Pieterse nog zeggen. „daar zitten mensen in de derde, met meer geld dan jij hebt vriend.”

Heet was het onstuimige bloed hem naar 't hoofd gevlogen, wat had hij die dingen ook met hen te bespreken! En was 't niet waar ook, wat Pieterse zei? Hij bezat zelf nauwelijks een paar honderd gulden meer dan de reis. En als hij niet gelukkig geweest was met den verkoop van zijn meubelen, waaronder een piano en oude kast, erfstukken van zijn ouders uit betere dagen, dan zou hij nóg niet hebben kunnen gaan.

O, die eerste dagen na de reis zou hij nooit, nooit vergeten. Door dat geschud van den trein was dat ellendige bloed ook weer gekomen. 't Had wel niet lang geduurd, maar 't deprimeerde toch, 't was zoo'n tijd goed gegaan. Hij was de eerste dagen maar rustig in bed gebleven, al slapende en suffende op wat tabletjes om te rusten. 't groote leed even proberen te vergeten. Op 't vriendelijk aandringen van de dame waar hij een kamer gehuurd had, had hij een paar maal wat soep gebruikt, maar de trek, in den regel toch al niet groot, was er nog niet. Vol medelijden had ze hem aangezien op een morgen en gezegd, dat hij zijn best moest doen, dan alleen kon 't goed gaan. Ze had er wel meer zoo zien komen, die het er hier heelemaal bovenop gehaald hadden.

Hij die woorden had zijn oog geschitterd. Zou het dan toch waar zijn wat van Dalen gezegd had! Zou hier werkelijk zijn eenige kans liggen? Dankbaar had hij de klamme witte hand naar de reeds bejaarde vrouw uitgestoken en gezegd, zijn best te zullen doen. En hij had zijn best gedaan. Telkens stond hij voor den spiegel om te zien of hij vooruit ging. Na vier weken was hij zoover, dat hij wel op een betrekking durfde aangaan. Hij had zoo hier en daar al eens geïnformeerd en 't was, alsof het geluk hem begon te d'enen. Op een der vele reisbureaux in Menton, had hij een plaatsje gekregen, dat niet slecht betaalde. Zijn talenkennis stelde hij nu meer dan ooit op prijs. Had hij dit maar eerder gedaan, hij hoestte nu ook nog wel, vooral de laatste dagen weer meer dan een paar weken geleden, maar hij voelde zich hier niet zoo moe, zoo „op” 's avonds. Hij ging vroeg naar bed, wat moest hij laat opblijven, hij mocht 's avonds toch niet uit! O, 't zou, 't moest steeds beter gaan. Alleen moest hij geduld hebben.....

„Zeg Mulder, hoest je al lang zoo..... zoo droog?”

„Neen mijnheer, maar ik denk wat kou gevat te hebben.”

„Ik weet 't niet, maar ik vertrouw dien hoest van jou niet, je moet eens naar een dokter gaan.”

„Och, 't zal wel weer overgaan.”

„Neen, ik sta er op, dat je naar een dokter gaat, je moet niet vergeten dat dit op den duur zoo niet kan. Er komen hier te veel mensen, die je te woord moet staan en dan dat altijd kuchen bevat het publiek niet. Daar zouden ze mijn bureau voor vermijden en dan,vind ik 't zelf ook vervelend, 't maakt me nerveus. Je moet naar een dokter gaan.”

Toen was 't groote leed opnieuw begonnen, rust en nog eens rust. Een paar uur 's morgens als 't lekker warm was buiten mocht hij uit, vooral niet te vroeg en vooral niet te laat. O, bittere ironie, alsof hij van den wind kon leven. Natuurlijk had hij nog wel wat en zijn pensioen was niet duur, maar als hij niet verdiende, was hij er gauw doorheen.

Of veertien dagen rust voldoende zou zijn, had hij er bevend van angst uitgebracht.

De ervaren medicus ontweek den angstig vragenden blik.

Wat moest hij zeggen! Hem de laatste sprank hoop benemen of bedriegen?

Rustig legde hij zijn hand op de naar voren getrokken schouder en zei: „kom over veertien dagen terug, dan zal ik 't zeggen.”

„Hoeveel geld dokter?”

„Dat komt later als je beter bent, neen, nu neem ik niets aan.”

„Maar ik heb 't nú nog en later misschien niet meer.”

„Dan zullen we wel weer eens zien vriend, dus deze medicijnen en..... rust.”

't Was werkelijk weer iets beter geworden, zou misschien nóg beter zijn, als 't deprimeerende daar niet was, geen werk te kunnen vinden.

't Reisbureau had hem afgeschreven en alsof de andere ingelicht waren, nergens had men iemand nodig. Met gebogen hoofd en schouders wandelde hij 's morgens de boulevard op en neer, altijd weer beschutte zonneplekjes zoekend, steeds tellende, hoe lang hij 't zoo nog zou kunnen uithouden. Opeens bedacht hij iets. Als hij eens een gitaar kocht en bij de Italiaansche grens ging staan, daar waar altijd de touring-cars met Amerikanen en Engelschen stilstielden en zoo eens iets probeerde te verdienen. Er stonden daar haast altijd twee oudjes, die al zingende nog aardig wat ophaalden. Dat was verdienen en van lucht en licht genieten tegelijk.

Een gitaar was duur en als 't eens niet ging? 't Moest gaan, hij zou zingen in de taal waarmee hij bij de toeristen 't meest dacht op te halen. En waarlijk 't ging, hij haalde meer op dan hij gedacht had, 't was alleen soms wel vermoelend voor zijn toch al niet te sterke longen, maar dan maar weer eens een dagje rusten.

En zoo tobde hij voort, tot de afmattende hitte het hem belette en hij geen geluid meer kon geven. Zijn

Bloementoonstelling te Rotterdam. De kleinste inzending: een bloeiende azalia.

vriend, de dokter raadde hem aan een paar maanden naar 't groote ziekenhuis in Nice te gaan. Rust, volkomen rust zou hem kunnen redden, zoo'n eerste zomer viel nooit mee.

Maar hij had geen geld, was arm.

Of hij niets had? Ja wel iets, behalve de waarde van zijn gitaar nog een paar honderd gulden.

„Ik maak het in orde en breng je in mijn eigen auto er heen.”

„Maar dokter, ik ben een vreemde voor u en dan al die goedheid! Ik wil u beslist eerst betalen.”

„Ik ben aan dat ziekenhuis in Nice verbonden, jonge man, 't geld komt dus wel”, loog de man der wetenschap, om te sparen.

„O, ja, dat wist ik niet!”

„Morgen kom ik je halen, veel te pakken zal je niet hebben.”

't Afscheid van de vrouw, die maanden als een moeder voor hem gezorgd had, viel zwaar.

Met tranen in haar oogen zag zij de auto na, zoover zij kon.....

Alle auto's snorden, alleen de auto van dokter Gauchet reed rustig in de richting van Nice, als bewust van den last dien hij vervoerde.

„Daar ligt het ziekenhuis”, verbrak dokter Gauchet de lange stilte en zijn hand wees naar een door palmen en cypressen omgeven gebouw. Wat lag het daar mooi tegen den berg aangebouwd. Over den muur slingerden veel kleurige bloemen en daarachter stonden de zwaar beladen citroen- en sinaasappelbomen, enkele oliven, veel palmen en cypressen. Cypressen stemden hem altijd ernstig, maakten hem soms prikkelbaar, 't waren net naar boven wijzende vingers en

dat kon hij niet hebben, 't was net alsof zijn geweten dan weer sprak. Hij had al lang met „Boven” gebroken. Soms vroeg hij zich wel eens af, of God wel met hem gebroken had, of dat daar nog altijd een onzichtbare band was, die hem aan den God van zijn kinderjaren bond. Leed en teleurstelling hadden zijn hart toegesloten. Waarom moest die rij cypressen nu weer dadelijk tot hem spreken. Vermoed sloot hij de oogen.

„We zijn er jonge man!”

Bleek van inspanning en emotie trad hij achter dokter Gauchet de marmereen vestibule in, waar één der zusters hem vriendelijk verzocht haar te volgen.

„Dokter, mag ik u hartelijk danken voor alles wat u voor een vreemde deed.”

„'t Was heusch zooveel niet jonge man, we zien elkaar nog wel!”

Hoofdschuddend zag de man der wetenschap hem na, en vervolgde toen tot de hoofdverpleegster: „'t is maar voor kort zuster, dat ik een plaatsje kom vragen. Mag ik u dit pakje overhandigen, dit bevat al zijn geld, juist genoeg om hem straks behoorlijk te begraven.”

„Maar dokter, kon die stakker niet naar huis?”

„Hij heeft geen tehuis en dan..... hij zou Holland niet levend halen. Zorg goed voor hem, ik kom hem wel eens bezoeken, 't is één van de slachtoffers die te lang in Holland bleef. Misschien hadden vijf jaar eerder hier of in Davos, veel kunnen redden. Belt u me alleen even op zuster, als 't komen niet meer noodig is.”

Langzaam reed de blauwe wagen van dokter Gauchet de oprit af, om dan met een snelheid als een pijl uit den boog, den weg naar Menton in te slaan.....

„Zuster!”

„Ja Mulder?”

„Vraag ik niet te veel als ik een andere plaats vraag?”

„Wat, en eerst lag je zoo naar je zin!”

„Ik had die cypressenrij niet dadelijk gezien, maar ik hier door 't zijraam steeds op kijk.”

„Maar wat zou dat nu!”

„Ik kan die sombere boomen niet uitstaan!”

„Je bent de laatste twee dagen weer in den put Mulder, 't ging eerst zoo goed. Maar als we je er een genoeg mee doen, mag je natuurlijk aan den overkant liggen. Wil je in zee zien?”

„He ja, als dat kan!”

„Ik heb nog één plaatsje op de hoekzaal. Vanmiddag hoor!”

„Dank u!”

't Was hem gelukt, de eerste twee dagen de donkere cypressenrij, de als 't ware naar boven wijzende vingers, te vergeten en zijn oog genoot van 't blauwe water, van de nimmer rustende golven, die de reeds glad geschuurde steentjes altijd maar nog gladder en kleiner slepen. Maar ook langer dan twee dagen duurde het niet, toen zag zijn oog de uit zijn geheugen onuitwischbare cypressen, als uit zee opkomen; nu niet meer als naar boven wijzende, maar als diep-gende vingers. Was dat nu geen marteling! Was hij daarvoor dan alleen naar 't Zuiden gekomen! „O, God”, steunde hij op een avond, waarom wenkt Ge mij nog? 'k Heb toch willens en wetens met U gebroken. Ik kon, ik wilde niet aanvaarden wat U mij zond. Heeft U mij dan werkelijk nog niet losgelaten. Was het dan Uw hand, die me zoo stevig omvat hield, dat 't mij niet mogelijk was zelfs, hoe graag ik ook wilde, de hand aan mij zelf te slaan. 't Kan toch niet waar zijn, dat U nú, na zooveel jaren van omzweving nóg vriendelijk wenkt. O, 't is zoo waar, wat ik als kind aan moeders schoot zoo onbewust en onschuldig zong: „ik heb tegen U o Heere, zwaar en menigmaal misdreven”. Waar heb ik recht op, dat U nú nog naar mij omziet. Als U 't is, die door die donkere cypressenboomen tot me hebt willen spreken, geeft U me dan geloof, 't geloof, dat ge geen lust hebt in den dood des zondaars en laat mij mijn stervende hand mogen leggen op 't offer van Christus, dan zullen de donkere cypressen me niet langer verontrusten, maar mij wijzen naar Hem. Die ter eldfer ure zich het dwaalende schaap erbarmde, het op Zijn schouders nam en binnenbracht.”

„Zuster!”

„Ja Mulder!”

„Ik ga sterven!”

Angstig voelde de jonge zuster naar den pols.

„Rustig Mulder!” En met van schrik wat bevende hand, droogde zij 't klamme zweet van zijn voorhoofd.

„In mijn laadje ligt een brief, als ik er straks niet meer zal zijn. Ik dank u allen voor heel veel, groot ook dokter Gauchet.”

Toen vielen de moede oogen dicht.

Een late zonnestraal tintte de Zuidelijke hemelen met kleuren van paarlemoer als een veelkleurig zijden gordijn op den achtergrond der blauwe zee, toen zijn brekend oog, voor 't laatst aanschouwde, wat hij zoo vaak bewonderd had. Na veel strijd was een afgestobde lijder ter eldfer ure binnen gekomen in de stad, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is.